

มหาวิทยาลัยสงขลากับนโยบายประเทศไทย 4.0

ดร.อำนาจ บัวศิริ

1. ที่มาของนโยบายประเทศไทย 4.0

ประเทศไทยในอดีตได้พัฒนาการทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มต้นจาก Thailand 1.0 ที่เน้นเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม มาสู่ Thailand 2.0 ที่เน้นอุตสาหกรรมเบาและพัฒนาสู่ Thailand 3.0 ที่เน้นความซับซ้อนทางอุตสาหกรรมที่มีมากขึ้น จวบจนถึงยุคปัจจุบันที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอีกวาระหนึ่ง พัฒนาการที่ผ่านมาทั้งหมดปริวรรตไปตามยุคแห่งการพัฒนาการของโลก ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์แบ่งไว้ เป็น 4 ยุค คือ ยุคที่ 1 เกิดการปฏิวัติในภาคเกษตร หรือที่เรียกกันว่า Green Evolution ยุคที่ 2 เกิดการปรับเปลี่ยนสู่สังคมอุตสาหกรรม ผ่าน Industrial Revolution ในครั้งที่ 1 และ 2 ยุคที่ 3 เกิด Digital Revolution เป็นระลอกๆ และยุคที่ 4 เกิดการปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (The Fourth Industrial Revolution) คือยุคปัจจุบัน ซึ่งเกิดการรวมตัวและแตกตัวของเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากกระแสหลัก 3 Domains ซึ่งมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการทำให้โลกเกิดพัฒนาการอย่างก้าวกระโดด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต คือ

(1) Bio Domain เช่น Bio print, Genetic Transformation

(2) Physical Domain เช่น Autonomous Vehicle (รถที่ขับเองได้) วัสดุนาโนเทคโนโลยีและ 3D/4D Printin

(3) Digital Domain เช่น Internet of Thing (IoT), Digital Manufacturing

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคน เกิดจากอิทธิพลของ วิวัฒนาการแห่งความเปลี่ยนแปลง 5 ประการ ดังนี้

1. Globalization ความเป็นโลกที่เชื่อมต่อกันอย่างสนิท (Connected World) ของคน การเคลื่อนไหลของทุน สินค้าและบริการอย่างเสรี เกิดปรับเปลี่ยนจาก One Country, One Destiny เป็น One World, One Destiny

2. Digitization รูปแบบการสื่อสารที่ปรับเปลี่ยนจาก Someone, Somewhere และ Sometime เป็น Anyone, Anywhere และ Anytime

3. Urbanization สัดส่วนของประชากรในเมืองที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ปี 1995 ประชากรในเมืองมีร้อยละ 30 ถึงปี 2014 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 54 และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 66 ใน ปี 2050 ซึ่งกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิต พฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของคน ครอบคลุมไปถึงเรื่อง การใช้พลังงาน การคมนาคม การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชญากรรม ยาเสพติด ฯลฯ

4. Individualization ความเป็นปัจเจกของคนในศตวรรษที่ 21 จะมีมากขึ้น เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ต้องการแสดงออกมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ 2 รูปแบบ คือ Collective Individuals และ Contra-Individuals

5. Commonization เมื่อโลกมีการเชื่อมต่อกันมากขึ้น คนย่อมต้องพึ่งพิงอิงอาศัยกันมากขึ้น ปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง จะส่งผลกระทบต่อโลกโดยรวมด้วย เป็นปัญหาที่ทุกประเทศต้องเผชิญร่วมกัน เรียกว่า “Global Commons”

กระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงทั้ง 5 ประการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ คือ

1) การเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมของการดำรงอยู่
2) การเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมของการดำเนินธุรกิจ
3) การเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมของการทำงาน
4) การเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมของการเรียนรู้
รัฐบาลในยุค คสช. จึงได้จัดการกำหนด วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและพยายามขับเคลื่อนผ่านการปฏิรูปและการปรับเปลี่ยนอย่างจริงจัง ในยุคที่ 4 นี้ เพราะไม่ต้องการให้ประเทศต้องเสี่ยงกับการประสพภาวะเสื่อมถอยจากประเทศในโลกที่สอง ในปัจจุบัน เป็นประเทศโลกที่สามในอนาคต โดยหวังว่าหากการปฏิรูปสำเร็จจะทำให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่ “ประเทศในโลกที่หนึ่ง” ได้ ดังนั้นรัฐบาล จึงต้องเร่งดำเนินการตามโมเดล “Thailand 4.0 ขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” อย่างจริงจัง

2. โมเดล Thailand 4.0

เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำประเทศไทยให้หลุดพ้นจากสภาพ 3 ประการ คือ 1.ประเทศรายได้ปานกลาง 2.ความเหลื่อมล้ำและ 3.ความไม่สมดุล ไปสู่ประเทศในโลกที่หนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญไว้ 2 ประการ คือ 1.การสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) และ 2.การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World) ตามแนว “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานไว้ขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” ทั้ง 2 ยุทธศาสตร์คือ

1. การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน เน้นการปรับเปลี่ยนใน 4 ทิศทาง คือ

1) ปรับจากการพึ่งพาเศรษฐกิจโลก สู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ
2) ปรับจากการเน้นการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ สู่การผลิตสินค้าเชิงนวัตกรรม
3) ปรับจากการเน้นเงินทุนและทุนทางกายภาพ สู่การเน้นทุนมนุษย์และเทคโนโลยี
4) ปรับจากการกระจุกของความมั่งคั่งและโอกาส สู่การกระจายของความมั่งคั่งและโอกาส

การปรับเปลี่ยน 4 ทิศทางดังกล่าว จำเป็นต้องสร้าง “การพัฒนาที่สมดุล” ใน 4 ด้าน คือ

1. ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Wealth)
2. ความอยู่ดีมีสุขของผู้คนในสังคม (Social Well-beings)
3. การรักษาสีงแวดล้อม (Environmental Wellness)
4. การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom)

2. การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเกิดความเข้มแข็ง ก็จะเกิดการพัฒนาศักยภาพและภูมิคุ้มกันที่เพียงพอเมื่อเผชิญกับโอกาสและภัยคุกคามจากโลกภายนอก การเชื่อมโยงกับโลกภายในมี 3 ระดับ คือ เชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศ (จากชุมชน สู่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด) เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภูมิภาค (อาเซียน) และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

3. แนวทางการดำเนินการของ Thailand 4.0

มีแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการขับเคลื่อนการเติบโตชุดใหม่ (New Growth Engines) เพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ “ประเทศในโลกที่หนึ่ง” ภายในปี 2575 ดังนี้

1. หลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง ด้วยการสร้างความมั่งคั่งผ่านกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ (Competitive Growth Engines) เพื่อก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง เช่น การยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การสร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบ่มเพาะธุรกิจด้านเทคโนโลยี การออกแบบและความคิดสร้างสรรค์

2. หลุดพ้นจากความเหลื่อมล้ำ ด้วยการสร้างความมั่นคงผ่าน กลไกการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine) เช่น การยกระดับขีดความสามารถ การเสริมสร้างทักษะและการเติมเต็มศักยภาพของ ประชาชนให้ทันกับพลวัตจากภายนอก สร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ

3. หลุดพ้นจากความไม่สมดุล ด้วยการสร้างความยั่งยืนผ่าน กลไกการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth Engine) เช่น มุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นองค์กรที่ “คิดดีทำดี” (Doing Good, Doing Well)

4. เป้าหมายในการดำเนินการตาม Thailand 4.0 กำหนดให้ครอบคลุมใน 4 มิติ ดังนี้

1. ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ เป็น “ระบบเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่า” (Value - Based Economy) ที่ขับเคลื่อนด้วย นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์เพิ่มระดับการวิจัยและพัฒนา จากร้อยละ 0.25 GDP ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 4.0 (เทียบเท่าประเทศเกาหลีใต้) • สร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาให้แข็งแกร่งภายใน 5 ปี เพื่อปรับเปลี่ยนสัดส่วนการพัฒนา เทคโนโลยีของตนเองต่อการพึ่งพาเทคโนโลยีจากภายนอก จาก

10:90 ในปัจจุบัน เป็น 30:70 ภายใน 10 ปี และปรับขึ้นเป็น 60:40 ภายใน 20 ปี

2. ความอยู่ดีมีสุขทางสังคม เป็น “สังคมที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (Inclusive Society) ด้วยการเติมเต็มศักยภาพของผู้คน ในสังคม เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม และฟื้นฟูความสมานฉันท์และความเป็นปึกแผ่น ของคนในสังคม

3.การยกระดับคุณภาพมนุษย์ ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21” ควบคู่ไปกับการเป็น “คนไทย 4.0 ในโลกที่หนึ่ง”

- PISA score ลำดับที่ 47 จาก 76 ประเทศ เป็น 1 ใน 20 ประเทศแรก ภายใน 20 ปี

- ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) จาก 0.722 ในปี พ.ศ. 2556 (หรืออันดับที่ 89) เป็น 0.80 (กลุ่ม Very High Human Development) หรือ 50 อันดับแรก ภายใน 10 ปี

- ยกระดับคุณภาพฝีมือแรงงานให้รับความต้องการและทิศทางพัฒนาประเทศ 500,000 คน ภายใน 5 ปี

- มหาวิทยาลัยไทยติด 100 อันดับแรกของโลก จำนวน 5 สถาบัน ภายใน 20 ปี

- นักวิทยาศาสตร์ไทยได้รับรางวัล Noble Prize อย่างน้อย 1 ท่านภายใน 20 ปี

4.การรักษาสิ่งแวดล้อม มี “ระบบเศรษฐกิจที่สามารถปรับสภาพตามภูมิอากาศ” ควบคู่ไปกับการเป็น “สังคมคาร์บอนต่ำ” อย่างเต็มรูปแบบ

- มี 10 เมืองที่น้อยอยู่ของโลก ภายใน 5 ปี

- มี 5 เมืองอัจฉริยะ ภายใน 10 ปี

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 คือ

1. เกิด “สังคมไทย 4.0” ที่มีความหวัง (Hope) เปี่ยมสุข (Happiness) มีความสมานฉันท์ (Harmony) มีความพอเพียง คนส่วนใหญ่ เกิดความเท่าเทียม

ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ มี สิ่งแวดล้อมและ
สุขภาพที่ดี

2. เป็น คนไทย 4.0 ที่ได้โอกาสทางการศึกษา
ที่มีคุณภาพดี มีสวัสดิการทางสังคมเหมาะสมทุกช่วง
ชีวิต ทันโลก ทันเทคโนโลยี อยู่บนเวทีโลกได้อย่าง
ภาคภูมิใจ มีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลก
ดีขึ้น น่ายั่งยืน

3. เป็น เกษตรกร 4.0 ที่หลุดพ้นจากความ
ยากจน ปรับตัวจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็น ผู้
ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มี
การบริหารจัดการที่ดี ต้นทุนการผลิตต่ำ เพิ่มมูลค่า
สินค้าจากการแปรรูป

4. เกิด SME 4.0 ที่สร้าง/ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี
คิดสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ
ค้าขาย เข้าถึงตลาดในประเทศ อาเซียน และโลก มี
รายได้สูงขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีอนาคตที่สดใส

5. เกิดจังหวัด 4.0 กระจายความเจริญทั่วประเทศ
เศรษฐกิจขยายตัว ทำงานในถิ่นบ้านเกิดได้โดย
ไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯหรือเมืองใหญ่
มีช่องทาง โอกาสและงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัด

6. รากฐานการพัฒนา Thailand 4.0 เริ่ม ต้นที่ “คนไทยทุกคน”

เน้นเรื่องคุณภาพและความ ยั่งยืน บนพื้นฐาน
แนวคิดของการ “รู้จักเต็ม รู้จักพอ และรู้จักปัน”
ดังนี้

1. เติบโตความรู้พัฒนาทักษะคนไทย เช่น

- ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ บ่มเพาะ
ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถ สร้างสรรค์
นวัตกรรมใหม่ๆ ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

- สร้างพื้นฐานการ เรียนรู้ผ่านช่องทาง
ต่างๆ ส่งเสริมการประกอบอาชีพและสร้างรายได้
ด้วยตนเองสำหรับคนทุกกลุ่ม เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต

บริบทพื้นที่ผ่านเว็บไซต์ Talent Action Plan
สร้างเครือข่ายมืออาชีพ (Professional Network)
พัฒนา Smart People ในสายอาชีพต่าง ๆ เช่น
Smart Farmer

- พัฒนาสมรรถนะ ทักษะ ศักยภาพด้าน ผู้นำ
และการจัดการ ทักษะในเชิงพาณิชย์และพฤติกรรม
ทางด้านดิจิทัล

- การแปลงงานวิจัยมาปรับใช้ ต่อยอด
กิจกรรมที่เคยทำอยู่

2. สร้างภูมิคุ้มกันให้คนกลุ่มเสี่ยง สร้างภูมิคุ้มกัน
ทางสังคมให้มีความเข้มแข็ง เช่น

- การป้องกันและคุ้มครองจากปัญหาสังคม
ที่สุ่มเสี่ยง ทำให้ ชีวิตล้มเหลว ยากจนหรือจนซ้ำซาก

- เสริมขีดความสามารถ พัฒนาตนเองของ
กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาสในการประกอบ
อาชีพและสร้างรายได้ด้วย ตนเอง มีโอกาส เริ่ม
ประกอบอาชีพใหม่ที่มีรายได้ดีกว่า พึ่งพาตนเองได้

- เพิ่มมาตรฐานการครองชีพ เพื่อแก้ไข ลด
ผลกระทบ ลด ความเสี่ยงในการกู้ยืมเป็นหนี้สิน
นอกระบบ

- เสริมสร้างสวัสดิการพื้นฐาน ควบคู่ไปกับการ
วางแผนชีวิตด้านต่าง ๆ อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

3. สร้างขีดความสามารถและเสริมโอกาสทาง
สังคม เพื่อช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิต มีอาชีพ
รายได้

- ลดความไม่เท่าเทียม ด้านสวัสดิการ การ
ศึกษา สุขภาพ ที่อยู่อาศัย การมีอาชีพหลักและ
อาชีพเสริม

- พัฒนาความรู้ ทักษะ กลุ่มเป้าหมาย มี
เงื่อนไขให้บุตรหลานเข้ารับการศึกษา ฝึกอบรมหรือ
ฝึกอาชีพในภาคเอกชน

- กระจายความเจริญไปในพื้นที่เชื่อมโยง
ถึงชุมชนห่างไกล ให้ได้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้น

ฐานของรัฐ เช่น อินเทอร์เน็ตชุมชน การเรียนรู้ทางออนไลน์เชื่อมโยงความต้องการของกลุ่ม เกษตรกร พ่อค้า ผู้ประกอบการ คนรุ่นใหม่

- สร้างอาสาสมัครและปฏิบัติการเพื่อชุมชนเข้มแข็ง
- สร้างนวัตกรรมและจัดสวัสดิการที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย เช่น เรื่องฐานข้อมูล
- เสริมศักยภาพครอบครัวและชุมชน พัฒนาอาชีพ รายได้และความเข้มแข็งมั่นคงทางสังคม
- พัฒนา “โมเดลต้นแบบ” และขยายผล
- พัฒนาระบบติดตามแก้ไขปัญหา ในพื้นที่ชุมชน . สร้างเสริมพลังให้กับจังหวัดจัดการตนเอง

7. การเตรียมคนไทย 4.0 เพื่อก้าวสู่โลกที่หนึ่ง

การสร้างคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21” กับ การพัฒนา “คนไทย 4.0 สู่โลกที่หนึ่ง” ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ คือ เป็นคนไทยที่มีปัญญาที่เฉียบแหลม (Head) มีความรู้ ความสามารถ ทักษะสูง เป็นทักษะที่ เห็นผล (Hand) มีสุขภาพ แข็งแรง (Health) มีจิตใจที่งดงาม (Heart) และมี จิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มองประโยชน์ส่วนตน เป็นคนแบบ Global Thai ที่ยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากล มีการปรับเปลี่ยนจาก Analog Thai เป็น Digital Thai จะครอบคลุม การเปลี่ยนวิธีสร้าง 4 คุณลักษณะ คือ

1. สร้างความรู้ และทักษะให้สูงขึ้น มีความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรม
2. สร้างคนที่มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. สร้างคุณลักษณะ Global Thai ภาคภูมิใจในความเป็นไทย ที่มีศักดิ์ศรีในเวทีสากล
4. สร้างคุณลักษณะ Digital Thai การดำรงชีวิต เรียนรู้ทำงาน และประกอบธุรกิจ ได้ในโลกยุค

ดิจิทัล โดยเริ่มเสริมสร้างการเจริญเติบโตในตัวตน (Growth for People) ผ่านสังคม แห่งโอกาส เพื่อเติมเต็มศักยภาพ การขับเคลื่อนการเจริญเติบโตแห่ง หมู่คณะ (People for Growth) และนำประเทศสู่เมืองไทย 4.0 ในขณะเดียวกันคุณลักษณะของ “ราชการไทย 4.0” ต้องปรับเปลี่ยน ดังนี้

1. เปิดกว้างและเชื่อมโยงเข้ากับทุกฝ่าย (Open & Connected Government)
2. ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) ทำงานเชิงรุกและมองไปข้างหน้า ว่าประชาชนจะได้อะไร? แก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน
3. มีความฉลาดและรู้จักคิดริเริ่ม (Smart & Innovative Government) เตรียมแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า การวิเคราะห์ความเสี่ยง การสร้างนวัตกรรม การคิดริเริ่มและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชา

8. วัฒนธรรมของการเรียนรู้ใหม่ และการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้สำหรับเมืองไทย 4.0

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 มีพลวัตรใน 3 ลักษณะคือ

- 1) เกิด Demonopolization of Knowledge ไม่มีการผูกขาดความรู้
- 2) เกิด Democratization of Information ไม่มีการผูกขาดข้อมูล
- 3) เกิด Disruption of Technology & Innovation ใหม่ ๆ จากการรวมตัวและแตกตัวจากเดิมตลอดเวลา เพื่อให้คนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ วัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคนี้ จึงต้องปรับรื้อไปใน 3 ลักษณะที่สำคัญ คือ Learn, Unlearn และ Relearn “Learn” คือ จะเรียนรู้ และฝึกฝน อย่างไรให้มีความสามารถ คิดสร้างสรรค์นวัตกรรม

“Unlearn” คือ การไม่ยึดติดกับสิ่งที่เรียนรู้มา ต้องปรับตัวให้ทันตลอดเวลา

“Relearn” คือ สิ่งที่เรารู้มา มีการเปลี่ยนบริบทใหม่ๆ ดังนั้น ต้องเรียนรู้ในมุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม

ดังนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้ปรับเปลี่ยนโมเดลเศรษฐกิจไปตามพลวัตของโลก เช่น A Nation of Maker ของสหรัฐอเมริกา

- Design in Innovation ของสหราชอาณาจักร
- Made in China 2025 ของจีน
- Make in India ของอินเดีย
- Smart Nation ของสิงคโปร์
- Creative Economy ของเกาหลีใต้

การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้สำหรับคนไทย การเสริมสร้าง Growth for People และ People for Growth ได้นั้น ต้องทำการ “ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้” ทั้งระบบ โดยเน้นการพัฒนาคน ดังนี้

1. การเสริมสร้างแรงบันดาลใจ ให้มีความมุ่งมั่น มีพลังชีวิต มีความหมาย (Purposeful Learning) โดยเปลี่ยนการเรียนภาคบังคับ (Duty-Driven) เป็น เรียนจากความอยากรู้ อยากทำ และอยากเป็น (Passion-Driven) เปลี่ยนจากเรียนตามมาตรฐาน (Standardized) เป็นตามความต้องการเฉพาะบุคคล (Personalized)

2. การบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ (Generative Learning) โดยเปลี่ยนการเรียนในห้อง เป็นนอกห้อง นอกโรงเรียนและนอกระบบ เปลี่ยนการเรียนจากข้อเท็จจริง (Fact-Based) เป็น การใช้ความคิด (Idea-Based) เปลี่ยนจากคิดในกรอบ (In the Box) เป็น คิดนอกกรอบ (Out of the Box) เปลี่ยนจากถ่ายทอด (Transmitting) เป็น แบบชี้แนะ (Mentoring)

3. การปลูกฝังจิตสาธารณะ ให้ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful Learning) โดย เปลี่ยนการเรียนที่เน้นผลประโยชน์ร่วม (Common Interest) เป็น การสร้างคุณค่าร่วม (Sharing Value) เปลี่ยนจากการสร้างความคิดสร้างสรรค์ในรายบุคคล (Individual Creating) เป็น การระดมความคิดสร้างสรรค์แบบกลุ่ม (Common Creating) เปลี่ยนจากให้รางวัลจากการแข่งขัน (Competing Incentive) เป็นให้รางวัลการทำงานร่วมกัน (Sharing Incentive)

4. การสร้างคุณลักษณะการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Learning) โดยเปลี่ยนการเรียนที่เน้นทฤษฎีเป็นการการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา เปลี่ยนจากการฟังบรรยายเป็นการทำโครงงาน แก้ปัญหาโจทย์รูปแบบต่างๆ เปลี่ยนจากการวัดระบบนับหน่วยกิตเป็นวัดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ เปลี่ยนจากเรียนเพื่อวุฒิการศึกษา เป็นเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ

เพื่อการนี้ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายระบบการบริหารจัดการ การเรียนรู้ กระบวนการทัศนทักษะครู หลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยทักษะที่มีความสำคัญมากขึ้นต้องประกอบด้วย

- Cognitive Abilities • Systems Skills
- Complex Problem Solving
- Content Skills
- Process Skills ส่วนทักษะที่สำคัญน้อยลงคือ
- Social Skills
- Resource Management Skills
- Technical Skills
- Physical Abilities

ในการปรับเปลี่ยน แรงงานให้สอดคล้องกับ Industry 4.0 จำเป็นที่จะต้องดำเนินการ Reskilling, Upskilling และ Multiskilling เพื่อรองรับงานที่เป็น

Non - Routine / Task Special / Project - Based Jobs ให้มากขึ้น

รัฐบาลเตรียมการวางระบบเพื่อบูรณาการ การศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาอาชีพให้คนไทยปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงและกำหนดเส้นทางชีวิตสู่อนาคต ตามเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1) ช่วยบุคคลให้รู้ถึงทางเลือกในการศึกษา ฝึกอบรม และพัฒนาอาชีพ 2) พัฒนาระบบการศึกษา ฝึกอบรม และพัฒนาทักษะให้ตอบสนองความต้องการของ ภาคอุตสาหกรรม 3) ส่งเสริมการพัฒนาเส้นทางวิชาชีพบนฐานทักษะและความเชี่ยวชาญ 4) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวอย่างการสร้างโปรแกรมพัฒนาทักษะอาชีพ ใน 3 ระดับ ประกอบด้วย

- 1). โปรแกรม In School เช่น Education & Career Guidance, Enhanced Internship, Individual Learning Portfolio และ Young Talent Program
- 2). โปรแกรม Starting Work เช่น Education & Career Guidance, Earn & Learn Program, Skill Development Credit และ Individual Learning Portfolio
- 3). โปรแกรม Growing Your Career เช่น Education & Career Guidance, Skills- Based Modular Course, Mid-Career Enhanced Subsidy, Sectoral Manpower Plan, Leadership Development Program, Skill Development Credit และ Individual Learning Portfolio

9.การปฏิรูปโครงสร้างและระบบการบริหารงานวิจัยของประเทศ

โมเดลประเทศไทย 4.0 ให้ความสำคัญต่อการวิจัย เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย แต่

เมื่อพิจารณาผลงานการวิจัยของประเทศที่ผ่านมาแล้ว พบว่ายังไม่สามารถสนองนโยบาย ที่กล่าวมาได้ เนื่องจากมีปัญหา ในระบบการบริหารงานวิจัยของประเทศ ดังนี้

- 1.ขาดเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน บทบาท และภารกิจของหน่วยงานมีความสับสน ทำงานซ้ำซ้อน
 - 2.นโยบายกับการปฏิบัติสวนทางกัน การเมืองแทรกแซง และมีผลประโยชน์ทับซ้อน
 - 3.ปัญหาด้านจริยธรรม เช่น การขโมยความคิดของผู้ลงทุนแล้วเอาไปทำวิจัยเอง เป็นต้น
 - 4.หน่วยงานวิจัยยังขาดความเชื่อมโยงกับตลาด ขาดการศึกษาวิเคราะห์ตลาด แนวโน้มเทคโนโลยี ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติบัตร ขาดการกระจายความเจริญด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ภูมิภาค
 5. การพัฒนางานวิจัยต่อยอดเพื่อใช้ประโยชน์ (Development, Prototype, Launch) ยังมีน้อย
- ดังนั้นทิศทางการวิจัยของประเทศ สำหรับ Thailand 4.0 จึงได้กำหนด ไว้ 3 ประการ คือ
1. ต้องเป็นการวิจัยเพื่อสร้างฐานรากและต่อยอด ให้ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ เป็น Demand-Oriented มากขึ้น ตอบประเด็นปัญหาและโอกาสในระดับโลก ระดับประเทศ และโอกาสทางธุรกิจของภาคเอกชน
 2. ต้องอยู่ใน Global Platform โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมต่อกับพันธมิตรทางการวิจัยในระดับโลก
 3. ต้องมีความเฉพาะเจาะจง และมุ่งเน้นการสร้าง ความเชี่ยวชาญในศาสตร์หรือ ในประเด็นการวิจัยนั้นๆ
- จากทิศทางดังกล่าว ทำให้เกิดการเน้นไปที่ “การวิจัยเชิงบูรณาการ” ใน 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1. ด้านการเกษตรและอาหาร 2. ด้านการพลังงาน 3. ด้านสังคมสูงอายุ 4. ด้านเมืองอัจฉริยะ 5. ด้านเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์
- ในประเด็นการพัฒนา Innovation Hub ทางด้าน

สังคมสูงอายุ มีมหาวิทยาลัยระดับโลกที่สามารถเป็น
ผู้ร่วมพัฒนาในด้านนี้ได้ คือ 1. Harvard University, US
2. University of Oxford, UK 3. Johns Hopkins
University, USA 4. National Taiwan University,
Taiwan

สำหรับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ มี Roadmap
คือ “พัฒนา 5 เมืองอัจฉริยะ เติมรูปแบบ ภายใน 10 ปี”

มหาวิทยาลัยต่างประเทศ ที่สามารถเป็น
ผู้ร่วมพัฒนานวัตกรรมด้านเมืองอัจฉริยะได้ คือ
1. MIT, USA. 2. Stanford University, USA
3. The University of Melbourne, Australia 4.
Tsinghua University, China

โดยปกติแล้วจะมีนักวิจัยที่ทำงานอยู่ใน
มหาวิทยาลัยมากกว่า 80% ของนักวิจัยในประเทศ
ทำให้มหาวิทยาลัย มีศักยภาพในการสร้างนวัตกรรม
ต่อยอดจากงานวิจัยพื้นฐานหรือประยุกต์ใช้ต่อไปได้
ไม่ยาก จึงต้องทำการปฏิรูปมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ให้มี
บทบาท ที่เข้มแข็งในด้านการศึกษาและวิจัยเพื่อการ
พัฒนา โดยการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย เพื่อเสริม
สร้างความแข็งแกร่งแบบองค์รวมของระบบนวัตกรรม
ในประเทศ ต้องพัฒนาให้เป็น “มหาวิทยาลัย 4.0”
ด้วยการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การบริหาร และ
พัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีวิสัยทัศน์แห่งความทัน
สมัย การบริหารจัดการ จำเป็นต้องคล่องตัว ยืดหยุ่น
และเน้นธรรมาภิบาล มองประโยชน์ส่วนรวมโดย
เฉพาะเป้าหมายของชาติ เปิดใจทำงานเป็นเครือข่าย
ร่วมกับองค์กรภายนอกมากขึ้น

10. ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิรูปมหาวิทยาลัย สงฆ์ ตามนโยบายประเทศไทย 4.0

10.1 วิสัยทัศน์และนโยบายของมหาวิทยาลัย
ต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การ
พัฒนาประเทศ 20 ปี และโมเดลประเทศไทย 4.0

ดำเนินการตามนโยบายรวมกลุ่มมหาวิทยาลัยตาม
ลักษณะเฉพาะทางในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมหาวิทยาลัย
สงฆ์มีวิทยาเขตกระจายอยู่ตามพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ
อยู่แล้ว และจุดเด่นของมหาวิทยาลัยสงฆ์ คือการนำ
หลักการและหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาช่วย
สนับสนุนในการพัฒนาคนและพัฒนางานได้อย่างทัน
ยุคทันสมัย เพื่อวางแผนร่วมกันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ
สร้างนโยบายสาธารณะ ให้สอดคล้องกันภายในกลุ่ม
และระหว่างกลุ่มมหาวิทยาลัยในภูมิภาคอื่นๆ เพื่อ
ให้เกิดพลังในการประสานความร่วมมือกับระดับ
ประเทศ ในโลก ทั้งด้านการวางแผนการศึกษา การ
ผลิตบัณฑิต การพัฒนาบุคลากร การวิเคราะห์ความ
ต้องการของชุมชนและสังคม ตลอดจนการสร้าง
พันธมิตรให้เป็นหนึ่งเดียวกันกับสังคม หลักการตาม
แนวคิดนี้ คือ ให้มหาวิทยาลัยเป็นฐานการพัฒนา
เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสร้างความเข้มแข็งให้
สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทุกภูมิภาครวมทั้งอาชีวศึกษา
จัดประเภทของมหาวิทยาลัยตามความเข้มแข็ง
ความถนัด ความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน แต่เสริม
การทำงานซึ่งกันและกัน ดังนี้

1). ให้มหาวิทยาลัยวิจัย เป็นแกนนำของเครือข่าย
วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็น ต่อการ
พัฒนาประเทศ การสร้างนวัตกรรมขั้นสูง สร้างกำลังคน
ตอบสนองวาระของชาติ

2). มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง เน้นการวิจัยและ
นวัตกรรม รวมทั้งสร้างกำลังคนเฉพาะทางที่เชี่ยวชาญ

3). มหาวิทยาลัยเชิงพื้นที่ เน้นการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาชุมชนหรือพื้นที่ให้มีศักยภาพสูงขึ้น
ผลักดันการพัฒนาในกลุ่มจังหวัด รวมถึงการพัฒนา
“จังหวัด 4.0” ให้เข้มแข็งได้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยทั้ง 3 กลุ่มในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้
เคียงกัน จะร่วมทำงานเป็นเครือข่าย เน้น การผลิต
และพัฒนากำลังคนในพื้นที่ การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์

ตามวาระประเทศ เพื่อสร้างองค์ความรู้และสร้างคน หากมีงานวิจัยรองรับอยู่แล้วก็ต่อยอดได้เลย โดยไม่ต้องดำเนินการซ้ำอีกและร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศในแต่ละประเด็นการวิจัย เพื่อให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงได้ ทำงานร่วมกับเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบข.) และหน่วยงานวิจัยอื่นๆ บรรจุการวิจัยเชิงบูรณาการเป็นเป้าหมายการวิจัย สนับสนุนการวิจัยขั้นพื้นฐาน ประยุกต์การพัฒนาเทคโนโลยี การสาธิต การพัฒนาต้นแบบที่นำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ดึงภาคเอกชนในพื้นที่มาลงทุน โดยใช้กลไกที่มีอยู่แล้วมาสนับสนุน เช่น Supercluster, Cluster, เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ Food Innopolis, อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ให้เกิด Innovation Hubs สอดรับกับวาระแห่งชาติและความต้องการของแต่ละภูมิภาค พัฒนาความเชี่ยวชาญของแต่ละ Innovation Hub ให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดึงสถาบันการเงิน และการลงทุนในแบบต่างๆ มาแปลงนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ ทำงานร่วมกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์และ IDE Center เป็น Techno Lab และ Idea Lab ในภูมิภาค เป็นศูนย์ข้อมูลสืบค้นสิทธิบัตร และแนวโน้มเทคโนโลยีทั่วโลก

10.2. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

10.2.1 วิธีการบริหารงานแบบเครือข่าย
ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ไม่เพียงแต่ทำการบริหารภายในสถานศึกษาให้ดีที่สุดเท่านั้น แต่ต้องเน้นการใช้วิธีการบริหารจัดการงานแบบเครือข่ายทั้งภายในมหาวิทยาลัยและบริหารภายนอกร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ให้เอื้อประโยชน์แบบแนวร่วมต่อกันให้มากที่สุดด้วย เพราะต่อไปผู้บริหารจำเป็นต้องนำพาบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไปสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมภายนอกให้มากที่สุด

10.2.2 การเพิ่มพูนวิสัยทัศน์ให้กว้างขวาง
แสวงหาความรู้ในภาพกว้างและทักษะเฉพาะด้านให้แก่ตัวผู้บริหารเองและบุคลากรในองค์กร ให้เท่าทันต่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง

10.2.3 การสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อนำการศึกษาใหม่ๆ ไปสร้างประโยชน์ให้ถึงชุมชนได้นั้น ผู้บริหารต้องศึกษาให้รู้จักชุมชนอย่างถ่องแท้ รู้สภาพที่เป็นอยู่ ปัญหา อุปสรรค ความต้องการจำเป็น เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชนได้ตรงเป้าประสงค์ และต้องอาศัยความร่วมมือจากสถานประกอบการและผู้อยู่ในชุมชน ช่วยเป็นแรงสนับสนุน

10.2.4 การหาแหล่งงบประมาณสนับสนุน
นอกจากแหล่งงบประมาณประจำที่มหาวิทยาลัยได้รับอยู่เพื่อการบริหารงานตามปกติอยู่แล้ว มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องหาแหล่งทุนอื่นๆ มาสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถพัฒนาปรับปรุงงานของมหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น เงินรางวัลจากผลงานดีเด่นในเรื่องต่างๆ ทุนวิจัยเชิงสร้างสรรค์ หรืองบบริจาคจากองค์กรมูลนิธิต่างๆ นั้น การเจรจาประสานงานให้เกิดความสำเร็จได้นั้น มาจากชื่อเสียงและเกียรติภูมิของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเป็นหลักสำคัญ

10.3. บทบาทของอาจารย์และนักวิชาการ
อาจารย์และนักวิชาการในมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการสร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยด้วยการสร้างสรรค์ผลงานคุณภาพและเกิดประโยชน์ต่อสังคม ด้วยการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตคุณภาพและการวิจัยสร้างสรรค์นวัตกรรมองค์ความรู้ใหม่ ทั้งด้วยตนเองและส่งเสริมให้นักศึกษาดำเนินการร่วม อาจารย์และนัก

วิชาการ จึงต้องหมั่นสำรวจ ค้นคว้า สืบหาแหล่งความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาและความรู้ด้านอื่นๆ (Exploration) เพิ่มพูนศักยภาพตนเองอยู่ตลอดเวลา (Extended) สร้างเสริมประสบการณ์ (Experience) ทักษะ ความชำนาญ (skills) ด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมให้ลุ่มลึกจนเห็นผล ขยายผลความรู้ (Expanded) การนำไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ได้ ต่อยอดกับองค์ความรู้และศาสตร์อื่น ๆ ให้กว้างขวางออกไป บทบาทการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ จึงควรปรับเปลี่ยนไป ดังนี้

1). เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) และจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อประกอบการศึกษา ค้นคว้า เตรียมช่องทางในการแสวงหาองค์ความรู้จากเครือข่ายและสถานประกอบการ รวมทั้งจัดการประเมินผลอย่างชัดเจนได้มาตรฐาน

2). เป็นผู้แนะแนวทาง (guide/coach) ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น มีความเป็น Change agent ในการส่งผ่านการจัดการเรียนรู้ การค้นคว้าแสวงหา การวิจัยประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์ ต่อยอด ความรู้ในภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว

3). เป็นผู้ร่วมเรียน/ร่วมศึกษา (co-learning/co-investigator) ร่วมวางแผน ออกแบบ ดำเนินการจัดกิจกรรมในประเด็นที่ต้องการศึกษาที่หลากหลายเน้นการสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และสร้างสมทรัพยากรให้เพิ่มมากขึ้น

10.4. การจัดการเรียนการสอน

เมื่อบทบาทของอาจารย์ได้ปรับเปลี่ยนไป กระบวนการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ต้องทำการพัฒนาตามไปด้วย โดยเน้นไปที่

1.เสริมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนใฝ่อยาก

เรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ (Passion-Driven) เรียนในสิ่งที่อยากทำ (Personalized) และเรียนในสิ่งที่จะสร้างสรรประโยชน์ต่อส่วนรวม (Specialized skill learning)

2.ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ (Generative Learning) การคิดตามกรอบและนอกกรอบ สร้างโอกาสให้เรียนรู้เสริมทักษะ ที่อยู่ในความสนใจของกลุ่มนักศึกษา เรียนรู้ในรูปแบบของการวิจัย รูปแบบโครงการ Project Based Learning และให้แสดงความสามารถแข่งขันในระดับต่างๆ

3. เรียนรู้การทำงานร่วมกัน (Sharing Incentive)

4. เรียนรู้ในการสร้างงานให้เป็น (Working Labor at Home)

5. เรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ เพื่อสร้างประโยชน์ Re-productive Learning Engine

6. จัดให้มีหลักสูตรเพื่อเตรียมพร้อมกำลังคนในการเข้าสู่ภาคการผลิตและบริการนอกการศึกษา เพิ่มความรู้ ทักษะกลุ่มคนวัยทำงานใน ภาคเอกชน/ภาครัฐ ในสาขาเฉพาะที่ หลักสูตรในระดับมหาวิทยาลัยไม่รองรับ

10.5. การบริหารจัดการงานวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามกรอบการวิจัยที่กำหนดไว้ในโมเดลประเทศไทย 4.0 ควรดำเนินการดังนี้

1) สร้างเครือข่ายพันธมิตรเพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยพื้นฐานและประยุกต์ ทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค ประกอบด้วย ภาคเอกชน มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยในประเทศ มหาวิทยาลัยชั้นนำต่างประเทศและหน่วยงานรัฐ มีมหาวิทยาลัยวิจัยเป็นแกนนำ มีมหาวิทยาลัยที่เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ เข้าร่วมในการสร้างองค์ความรู้ และมีมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตเชิงพื้นที่ร่วมทำงาน วิจัยตอบสนองพื้นที่ โดยเน้นความ เตรียมความพร้อมทางเทคโนโลยี การ

สร้างกำลังคนที่มีพลังสร้างสรรค์รองรับ

2) ร่วมกันดำเนินการจัดตั้ง Innovation Hubs ในภูมิภาค การวิจัยเชิงบูรณาการ ต้องเน้นการต่อยอดงานวิจัยในลักษณะ Translational Research เพื่อการใช้ประโยชน์จริง ใช้องค์กรเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์ หรือหน่วยงานที่มีลักษณะเดียวกัน มีการทำงานกับภาคเอกชนอย่างเข้มแข็ง โดยเน้นระดับความพร้อมของเทคโนโลยี TRL 4 เป็นต้น

3) มหาวิทยาลัยทุกแห่ง สถานศึกษาอาชีวศึกษา และเอกชน ต้องร่วมกำหนดแผนงานการสร้างกำลังคนตามยุทธศาสตร์การพัฒนา National Brain Power ให้เกิดนักคิดสร้างสรรค์ นักประดิษฐ์ นักค้นคว้า นักวิจัยสำหรับภาคเอกชนและพัฒนาแรงงานทักษะสูงแบบมีเป้าหมาย

4) มหาวิทยาลัยสงฆ์ สนับสนุนงานวิจัยที่ใช้หลักธรรมเข้าไปเสริมสร้างการบริหารงานโดยเน้นที่การพัฒนาคน ให้มีสัจจะมั่นคงในจิตใจ มีสมาธิอันเป็นพื้นฐานในการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ได้ เป็นพื้นฐานในการสร้างธรรมาภิบาล สร้างความสามัคคีปรองดอง สร้างความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน รวมทั้งการสร้างคุณลักษณะสำคัญของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของรัฐบาล สร้างงานวิจัยทั้งขั้นพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ ลักษณะที่โดดเด่นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของพระพุทธศาสนา คือมีหลักธรรมที่เป็นทั้งหลักการ กระบวนการและวิถีปฏิบัติ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกศาสตร์และสาขาวิชาความรู้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยสงฆ์และสาขาที่ประกอบด้วย วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ หน่วยวิทยบริการในพื้นที่ จึงสามารถให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับทุกๆ มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี ทั้งที่เป็น มหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง และมหาวิทยาลัยในระดับพื้นที่

ในการนี้รัฐบาลจึงควรต้องช่วยสนับสนุนทุน

การวิจัย เครื่องมือวิจัย ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ทุนบัณฑิตศึกษานานาชาติ ทุน Postdoc ทุนสนับสนุนความร่วมมือกับต่างประเทศ ให้กับมหาวิทยาลัยสงฆ์ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการร่วมกลุ่มมหาวิทยาลัยในลักษณะ Program Base หรือทำการแบ่งกลุ่มกำหนดตัวชี้วัดที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มให้สามารถทำงานได้ตามแผนงาน เช่น World Ranks สำหรับมหาวิทยาลัยวิจัย Regional Ranks สำหรับมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง สร้างงานวิจัยเพื่อประโยชน์ชุมชนสำหรับมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน สนับสนุนให้เกิด Innovation Hubs ในแต่ละภูมิภาคเพื่อการ ร่วมทุนกับเอกชนที่จะได้รับประโยชน์ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นต้น

10.6. บทบาทการพัฒนาชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาทั้งจังหวัด

โดยกลุ่มมหาวิทยาลัยในภูมิภาค ร่วมกับวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยสงฆ์และหลายๆ องค์กรในโซนเดียวกัน ทำการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือในจังหวัดเป็นเจ้าของเรื่อง เป็นคนคิด เป็นคนทำและตัดสินใจ โดยกลุ่มมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่สนับสนุน ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวกทางวิชาการ เช่น การนำความรู้ เทคโนโลยี เข้าไปเสริมหรือการสนับสนุนการจัดการ การพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะการทำงานกลุ่ม รวมทั้งการกำกับติดตามวิจัยและประเมินผลการปฏิบัติ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้จังหวัดแต่ละแห่ง มีพัฒนาการที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ สร้างความเจริญเข้มแข็งอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยได้เข้าไปร่วมช่วยคิด ช่วยทำ ร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา เกิดประโยชน์ร่วมกันหลายฝ่าย ในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาต่อยอดไปเรื่อยๆ เกิดความปรองดองสมานฉันท์ได้ ตามนโยบายของรัฐบาลในทุกพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา “Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มหาวิทยาลัยพะเยา, พฤศจิกายน 2559.

พิธูวรรณ กิตติคุณ. “ปฏิรูประบบราชการ” สำนักวิชาการสำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557. <http://www.parliament.go.th/library>.

พินสุดา สิริธรรังศรี. “การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21.” เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการอภิวิวัฒน์ การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย, (6-8 พฤษภาคม 2557)

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ .การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูมืออาชีพ”. สืบค้น 16 กุมภาพันธ์ 2557 http://hu.swu.ac.th/files/km/55/2_changes_in_the_world21@.pdf.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ .2557.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2557 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. สืบค้น 18 กุมภาพันธ์ 2557 จาก http://cabinet.thaigov.go.th/bb_main31.htm